

DISKUSSIE

BLYWENDE TEOLOGIESE ONDERSTROOM ONDER
GEREFORMEERDES ?I. *'n Weerwoord van prof. L. Floor:*

Dit was met gemengde gevoelens dat ek die Desember-uitgawe van die Tydskrif van die Gereformeerde Teologiese Vereniging klaar gelees het. Na twee uitnemende artikels van 'n buitelandse gas en ons eindredakteur, eindig die blad met 'n artikel wat 'n bydrae tot diskussie wil lewer.

Twee vrae kom dadelik na vore nadat 'n mens hierdie diskussie-stuk gelees het. Die eerste vraag is: hoe kan 'n man in alle erns denk dat daar 'n gesprek moontlik is, wanneer teen die gespreks-genote eers allerlei onbewese beskuldigings geuit word? Die tweede vraag is: hoe kan 'n blad wat altyd na objektiwiteit gestreef het en wat tot in die buiteland om sy hoë wetenskaplike gehalte gewaardeer is, so 'n onwetenskaplike diskussie-stuk aan sy lesers aanbied? Die hulpredakteur het in elke geval geen aandeel gehad in die plasing van hierdie artikel nie.

Dis ook betreuenswaardig dat 'n kerk in die buiteland waarvan die eerste skrywer in die betrokke nommer (prof. W. H. Velema) 'n lid is en waarmee die Geref. Kerk in volle korrespondensie staan en van wie se lidmate ons blad met waardering lees op 'n ongekwalifiseerde manier as piëtisties met 'n noue aansluiting by die nuwe rigting met sy pentakostalistiese aard aangewys word (p. 43). Die nadelige invloed van die Chr. Geref. Kerke op van Rooy en Floor word onbeskroomd as feit gestel (p. 43, 44). Ek ag so 'n opmerking ons blad onwaardig en ek skaam my teenoor die lesers in ons susterkerke oorsee.

Dis vervolgens 'n besonder twyfelagtige eer om saam met twee kollegas as leidende verteenwoordigers van 'n nuwe rigting aangemerkt te word, 'n rigting wat beurtelings as metodisties, pentakostalisties, piëtisties, remonstrants en perfeksionisties getipeer word. Dan word elk van die leiers 'n besondere belangstelling in Kwa-Sizabantu ten laste gelê. Ek kan net vra: waar, wanneer en op watter wyse of teenoor wie het ek gesprek of geskryf van 'n besondere belangstelling vir hierdie beweging blyk gegee?

Hoewel wat hierbo opgemerk is uit genoemde artikel nie bepaald verheffend is nie en feitelik neerkom op verkettering van bepaalde persone, is dit nog gering by wat volg. Op verkettering volg verdagmakery. Die skrywer suggereer dat ek as 'n lid van die redaksie-kommissie van Die Kerkblad mede aandaadig is aan die weiering om sy artikels te plaas, terwyl hy weer suggereer dat ek mede aandaadig is aan die propagering van prof. Van der Walt se opvattinge (p. 44).

Die mees skokkende is egter om te verneem dat die drie s.g. leiers van 'n nuwe rigting hulle andersheid bewus is en dat daar by hulle selfs sprake is van volharding op die ingeslane weg (p. 44). Een van hulle is dan ook nog so skelm dat hy terwyl hy op kerk-

skeuring aanstuur in Die Kerkblad 'n artikel teen kerkskeuring skryf. Toppunt van huigelagtigheid dus by een van die s.g. leiers. Die skrywer vra: „Word daar reeds van kerkskeuring gepraat? Indien wel, uit watter oord kom die gedagtes van kerkskeuring?” (p. 44). Wanneer die helfte van wat hier beweer word waarheid sou wees, dan is dit die allerhoogste tyd dat die kuratore van die Potchefstroomse Teol. Skool ingryp en my tot verantwoording roep.

En dan eindig die skrywer met die opmerking dat dit alles nie as verkettering en verdagmakery gesien moet word nie (p. 50). As dit wat hierbo aangedui is nie verkettering en verdagmakery is nie dan vra ek: wat is dit dan wel? Ek aarsel nie om sulke opmerkings as laster te bestempel. Hier is die negende gebod in die gedrang. Hier word iemand ligvaardig en onverhoord geoordeel.

Alvorens daar met 'n diskussie begin kan word, sal die skrywer saam met die Eindredakteur van die blad hierdie onbewese beskuldigings en verdagmakery onvoorwaardelik moet terugtrek. Dan is ons blad van hierdie smet gesuiwer en dan wil ek graag met my broeder en kollega oor die regte Calvin-interpretasie korrespondeer.

OPMERKING VAN DIE EINDREDAKTEUR:

Prof. Floor behoort op hoogte te wees van die redaksionele beleid wat in elke uitgawe van *In die Skriflig* op die binneblad van die omslag geplaas word. Daarin word duidelik gesê dat die redaksie nie noodwendig instem met die standpunt van enige skrywer nie en ook lesers uitnoui om deur middel van die blad te diskusseer en selfs te polemiseer. Prof. Floor se harde aantygings teen die blad, sy verhouding t.o.v. die Chr. Geref. Kerk asook die Eindredakteur het in die lig van die redaksionele beleid geen grond nie. Die gewraakte artikel is duidelik onder die naam van prof. M. A. Kruger geplaas. In die lig van sy ontsteltenis word die aantying hom vergewe.

II. Ds. M. J. Booysen skryf oor dieselfde artikel van prof. M. A. Kruger:

Ek wil teen niemand betoog nie en ook vir niemand kant kies nie. Ek wil net graag kortliks verwys na 'n paar plekke in ons belydenisskrifte, wat ons moeilik kan misverstaan.

Heidelbergse Kategismus V.A. 81: Dit gaan om die vraag: „Vir wie is die nagmaal van die Here ingestel?” Nadat daar gesê is vir wie dit wel bedoel is, volg daar: „Maar die huigelaars en die wat hulle nie met 'n opregte hart tot God bekeer nie, dié eet en drink 'n oordeel oor hulleself.”

In V.A. 84 handel die kategismus weer oor die prediking van die heilige evangelie as sleutel van die hemelryk. Nadat gesê is wat aan die gelowiges verkondig moet word, volg: „... en daarteenoor aan al die gelowiges en aan die wat hulle nie van harte bekeer nie, verkondig en betuig word dat die toorn van God en die ewige verdoemenis op hulle rus solank as hulle hul nie bekeer nie...”

Dit lyk vir my asof daar die afgelope jare in ons kerk 'n „bo-stroon” was — en moontlik nog is — wat optree asof die tug oor volgehoue openbare sondes die enigste sleutel van die hemelryk

is om onbekeerde mense tot bekering te bring. Verbly ons ons dan daarin omdat ons „eersteklas gelowiges” is en hulle nie? Indien ander met ’n beroep op die mistieke eenheid met Christus as eersteklas gelowiges teenoor ander beskou, is hulle ook beslis op ’n dwaalweg.

Sonde is sonde, in die openbaar en in die verborge dieptes van jou hart. Oral waar die evangelie kom — deur tug en deur verkondiging — ook in die sigbare kerk moet dit mense tot bekering roep. Ons weet almal dat daar twee soorte sondaars is — gelowige sondaars wat die stryd van die geloof stry en ongelowige sondaars wat buite die geloof vir hulleself stry. Ons kan wel nie in die harte van mense sien nie, maar die Woord van God kan die harte bereik — deur ons voorbeeld en monde wat in kerk, erediens, katkisasie en huisbesoek moet praat. Ons het die roeping om ook mense wat gedoop is en wie se name op kerkregisters verskyn tot bekering te roep. Dit is selfs liefdeloos en skromelike ampsverwaarlosing wanneer predikante en lidmate „veronderstel” dat almal wat formeel aan die gemeente behoort ware gelowiges is. Elke kerklidmaat moet opgeroep word om een of ander tyd hom te vergewis of hy waarlik die Here Jesus as sy enigste Saligmaker aangeneem het (N.G.B. Art. 29).

As Prof. Koos van Rooy hierdie oproep met „wortelbekering” bedoel, is hy nog op goeie Gereformeerde grond. Indien iemand „pentakolitiese perfeksionisme” voorstaan en verkondig — dan dwaal hy gewis. Dit is egter geen „pentakolitiese perfeksionisme” om huigelaars (Art. 29 N.G.B. en H.K. aangehaal) en onbekeerdes wat nog binne die kerk is tot ware geloof op te roep nie — al kan ons nie in die harte sien nie. Ons moet vir hulle tydig en ontydig sê „dat die toorn van God en die ewige verdoemenis op hulle rus solank hulle hul nie bekeer nie”.

Die opvatting dat ’n mens geen „kerkmens” voor ’n geloofskeuse mag stel nie, werk valse gerustheid en formalisme in die hand. Ons stel in ons prediking die werk van die Heilige Gees — in wedergeboorte, geloof en bekering — te dikwels op die agtergrond. Die Here wil sy genade en die Heilige Gees alleen aan diegene gee wat Hom sonder ophou, met hartlike sugte, daarom bid en daarvoor dank.

Watter soort „mistisisme” die Christelike Gereformeerde Kerk huldig, weet ek nie. Ek het egter self op teologiese skool geleer van die „mistieke eenheid” met die liggaam van Christus (Kategismus V.A. 70, 76). Let daarop: jy moet met ’n gelowige hart die ganse lyde en sterwe van Christus *aanneem* en verkry daardeur vergewing van sondes. Dit beteken bowendien egter ook om deur die Heilige Gees wat én in Christus én in ons woon, so met sy heilige liggaam hoe langer hoe meer verenig te word — dat ons tog vlees van sy vlees en been van sy gebeente is, en dat ons deur een Gees — soos die lede van een liggaam deur een siel — ewig lewe en geregeer word.” Van hierdie mistieke eenheid met Christus moet elke lidmaat homself tog persoonlik vergewis. Dit moet ook altyd vir die lidmate gepreek word: 1. Jy moet die ganse lyde en sterwe van Christus met ’n gelowige hart *aanneem* en 2. Jy

moet deur die *Heilige Gees* hoe langer hoe meer met sy liggaam *verenig* word. Indien die Christelik Gereformeerde kerk dit verkondig en in die praktyk toepas, het ek daar werklik vrede mee dat Prof. Floor uit die Kerk kom. Indien ek Prof. Gert van der Vyver in sy boek oor Prof. Dirk Postma reg begryp, het ook Postma die persoonlike geloof en mistieke lewe in en deur Christus sterk benadruk.

Tug begin by die gewone lidmaat as „getuie” van Christus en nie net by ouderlinge en predikante nie. Waag broeders (en susters) dit egter om met medelidmate te praat oor hulle wesentliche sonde — die verhouding tot Christus — dan word hulle daarvan beskuldig dat hulle indring op die terrein van die „ampte”.

Dit is nodig en baie goed om manne en vroue te waarsku vir dwalinge. Ons moet egter daarteen waak om mekaar verdag te maak en te oordeel.

My kommer — saam met Prof. Kruger en dié persone na wie hy verwys — is egter dat in ons kerk in die algemeen ’n gesindheid van gearriveerdheid heers in plaas van om te soek na mense wat gedring word deur die liefde van Christus en gedryf word deur die Heilige Gees. Laat ons mekaar se hande sterk en bid dat die Here ons deur sy Woord en Gees mag leer om saam te werk teen die verval binne ons geleedere. Ek verwonder my elke dag meer oor die heerlike rykdom van genade in ons belydenisskrifte. Mag ons mense dit tog maar ken en uitlewe.

(*Effens verkort, Red.*)

2. Prof. B. J. van der Walt antwoord op MAK se „*Blywende teologiese onderstroming onder Gereformeerdes?*”

VERRASSING IN VYFVOUD

Ek kon die ou jaar met ’n besondere verrassing afsluit. In die Desember-uitgawe van *In die Skriflig* (p. 43–50) kon ek lees nie net van ’n nuwe teologiese stroming in die Gereformeerde Kerk sedert 1978 al) waarvan ek totaal onbewus was nie maar ook dat ek een van die drie leidende verteenwoordigers van hierdie einste rigting is. Verder dat ek en die twee ander voorstanders daarvan duidelik van ons andersheid bewus is en op die ingeslane weg wil volhard (p. 44).

Maar dit was nog nie die einde van my verbasing nie: hierdie stroming word beurtelings as metodisties, pentakostalisties, piëtisties, remonstrants en perfeksionisties getipeer.

As ek die agtergrond van die hele saak in aanmerking neem (prof. M.A.K. wou aanvanklik net op my artikels in *Die Kerkblad* van 22 en 29 Julie reageer en dit is hom soos hy sê geweier) en die artikel van prof. M.A.K. reg lees, is ek van die drie voorstanders van die nuwe rigting die grootste sondebok, want „Van Rooy en Floor bly in verreweg die meeste van hulle werke ’n suiwer gereformeerde lyn vashou (p. 44) maar „Die vraag is egter of sommige van Van der Walt se opvattings rustig langs die gereformeerde rigting gestel kan word” (p. 44). Van my artikels in *Die Kerkblad*

word gesê: „...dit is m.i. die sterkste pentakostalisties-gekleurde artikels wat nog ooit in *DK* verskyn het” (p. 45).

Van der Walt moet selfs die skuld dra vir wat iemand anders in 'n IBC-studiestuk geskrywe het: „In Maart 1979 verskyn 'n artikel van prof. J. A. van Rooy oor *Sendingwerk: Wat, waarom, wie, hoe?* wat Van der Walt as IBC-studiestuk 135 publiseer” (p. 45). (Ek vestig net terloops die aandag daarop dat die IBC — tans IRS — 'n keurkomitee van agt lede het wat alle IRS-studiestukke vooraf keur. Ek besluit dus nie alleen oor wat sal verskyn en wat nie).

As Van Rooy 'n boek van Torrey aanbeveel, vra MAK (sommer so terloops): „Sou Van der Walt hierdie boek van Torrey gelees het en navolg?” (p. 45). (As dit vir MAK belangrik is om te weet of ek die boek navolg, kan ek hom verseker dat ek dit nog nie eers gelees het nie).

Al wat ek hiermee wil sê, is dat ek (as die hoofsondebok) my verplig voel om te antwoord — al het 'n mens aanvanklik in jou sondige hoogmoed gedink dat jy belangriker werk het om te doen, of al was die eerste reaksie van jou geskokte siel: „maar dit grens mos aan laster!”

Verder wil ek ook graag antwoord omdat dit vir MAK 'n saak van die grootste erns is. Hy het my en die twee ander betrokkenes vooraf (op 9 November 1981) ingelig dat hy van voorneme is om 'n artikel oor ons teologie in hierdie blad te publiseer. Ek het daarop (23.11.81) 'n skriftelike versoek aan hom gerig om liever die broederlike weg te volg (ons is tog almal lidmate van dieselfde kerk) en die saak persoonlik met my deur te praat. (As hy so sterk daarvoor gevoel het, kon hy dit by ons betrokke kerkrade ahangig gemaak het). Daarvoor het hy egter nie kans gesien nie. Hy skryf in sy antwoord van 27.11.81 (en kon daarmee akkoord gaan): „Openbare diskussie oor iets wat gepubliseer is, vereis sekerlik nie dat ons eers die persoon moet gaan opsoek van wie ons verskil nie.... Dit gaan daarop dat die lesers wat met die betrokke stof gekonfronteer is ook die ander kant moet sien”.

Lesers van *In die Skriflig* sal begryp dat ek nie namens die veronderstelde nuwe stroming (waarvan ek tot vandag toe nog totaal onbewus is) kan antwoord nie. Ek sal alleen op die gedeeltes van die artikel ingaan waarin MAK my direk noem.

Om twee redes sal dit kort wees. In die eerste plek het ek tydens die afgelope Sinode reeds in 'n persoonlike gesprek met prof. MAK sy artikel bespreek en heelwat onduidelikhede opgeklar. In die tweede plek dink ek nie dat 'n hele nommer van *In die Skriflig* (wat baie moontlik is as al drie persone volledig op MAK se artikel reageer) vir die diskussie afgestaan sal word nie.

Wat ek wil sê, wil ek net soos MAK (p. 50) in liefde doen. Ek knoop ook die wenk van die Redakteur in die oor, nl. dat die diskussie opbouend moet wees (p. 1).

Vergun my eers vier algemene indrukke om daarna op die twee van my uitsprake (die een in *Woord en Daad* en die ander in *Die Kerkblad*), wat die kern van prof. MAK se probleem bevat, in te gaan.

ENKELE ALGEMENE INDRUKKE OOR PROF. MAK SE
METODE VAN ARGUMENTERING

Werklike wetenskaplike diskussie behoort saaklik te wees — ook al is dit menslik vir die persoon (wie se standpunt as onbybels bestempel word) om te voel dat sy persoonlike integriteit aangetas word. Sonder om onnodig 'n persoonlike element in die diskussie (wat om 'n veel belangriker saak as die toevallig betrokke persoon gaan) te betrek, moet die volgende my tog van die hart. Ek dink dat die *wyse* waarop prof. Kruger lees en redeneer tot 'n sterk mate beslissend is vir die slotsom waartoe hy geraak. Daarom voel ek my verplig om die aandag vooraf uitdruklik daarop te vestig.

My eerste probleem met die artikel van prof. MAK is dat daar met 'n hele aantal begrippe gewerk word wat glad nie of nie duidelik genoeg omskrywe word nie. Ek dink aan terme soos metodisme, pentakotalisme, piëtisme, perfeksonisme. Moontlik behoort dit vir gereformeerdes bekende begrippe te wees, sodat hy die betekenis daarvan as bekend veronderstel. Ons weet egter dat hierdie woorde vir verskillende mense verskillende betekenisse kan hê (net soos wat die benaming Calvinisme die een mense se trots is, maar 'n skelwoord in die mond van iemand anders kan wees). Ook al word die betekenis van die begrippe as bekend veronderstel, behoort 'n mens m.i. — veral in so 'n ernstige geval waar jy medebroeders in dieselfde kerk daarvan beskuldig — duidelik te sê wat jy met die benaminge bedoel. Indien nie word dit maklik — by alle goeie bedoelings — verkettering of verdagmakery — afgesien daarvan dat dit onwetenskaplik is.

My tweede probleem met die artikel is dat die skrywer op (myns insiens) onwetenskaplike wyse andere tipeer sonder dat die nodige stawende bewyse daarvoor gelewer word. Een voorbeeld is wat (op p. 43) van Kwa-Sizabantu gesê word: „Al drie (Van Rooy, Floor en Van der Walt) het 'n besondere belangstelling in Kwa-Sizabantu wat baie bydra tot bevordering van Pentakotalisme”. Op p. 49 word ongeveer dieselfde gesê en word ook 'n paar ander op dieselfde manier geëtiketteer: „Die besoeke van Gereformeerde professore, predikante en ander by Kwa-Sizabantu, Sacla, Hatfield-Baptiste in Pretoria en die EE3 kursusse het die klimaat bevorder dat al meer Gereformeerdes gaan kers opsteek by pentakotalistiese instellings.”

Ek verdedig hoegenaamd nie al hierdie bewegings nie maar pleit alleen daarvoor dat, indien MAK 'n = teken tussen Kwa-Sizabantu (SACLA, EE3 ens.) en die pentakotalisme wil plaas, hy ten minste regverdig moet wees en dit met eerstehandse kennis moet staaf. Moontlik het hy nie tyd of ruimte gehad nie. Maar selfs dan moes hy liever swyg as om iets te beweer wat hy nie tyd of plek het om te bewys nie. Anders handel 'n mens nie net onwetenskaplik nie maar mag jy teen die negende gebod sondig.

Verder kan gerus in gedagte gehou word dat indien 'n mens oor iets skrywe (bv. Kwa-Sizabantu) of iets bywoon (bv. SACLA) dit nog nie beteken dat jy jou daarmee vereenselwig nie. (My artikel oor Kwa-Sizabantu was myns insiens informatief en versigtig, en my deelname aan SACLA beslis nie omrede pentakotalistiese

tendense — wat prof. MAK by die byeenkoms suggereer — wat my sou gelok het nie. Aan die aktiwiteite van die Hatfield Baptiste en ook die van EE3 het ek nog nooit deelgeneem nie).

'n Derde puntjie wat ek graag wil aanroer, is dat herhaaldelik van *volhard* (in die geval van myself, Van Rooy en Floor) gepraat word. Wat die broeder daarmee bedoel, weet ek nie. (Ek was nog nooit bewus van my „andersheid” of dat ek 'n nuwe stroming voorstaan nie — hoe sou ek daarin kon volhard?). In een geval is dit wel duidelik, nl. op p. 44 waarin MAK sê „Ek neem aan dat Van der Walt in sy beskouinge volhard omdat hy nie reageer het (na my beste wete) op my kritiek van Sept. 1978 nie . . .” Ek weet nie of dit wetenskaplik is om te argumenteer dat iemand met jou interpretasie van hom saamstem indien hy jou nie antwoord nie. Daar mag (ander) rede(s) wees waarom reaksie uitgebly het. In hierdie geval het ek self nooit die artikel in *Die Kerkblad* (20.9.78) gelees nie en die redaksie of MAK self het dit ook nie onder my aandag gebring dat in die betrokke stuk („Regte aksente oor die Gees?”) daar ook op my artikel oor Kwa-Sizabantu gereageer word nie.

'n Vierde algemene indruk is die volgende. 'n Mens moet, wanneer jy die pen optel, jou woorde tel. Populêre artikels (soos in *Die Kerkblad* en *Woord en Daad*) is egter nie wetenskaplike geskrifte, wat woord vir woord met 'n vergrootglas bekyk kan word nie. Soos in 'n toespraak (of preek?) stel 'n mens daarin dikwels slegs een kant van die saak om dit te laat inslaan. Die geleentheid is nie daar om (bv. in 'n voetnoot) te sê dat dit nie só (mis)verstaan moet word nie maar wel só.

Al wat ek probeer sê, is dat 'n mens versigtig moet wees om op grond van (twee) populêre artikels verregaande konklusies te trek (bv. dat iemand pentakostalisties, metodisties ens. dink).

Hiermee saam sou ek graag wou vra dat prof. Kruger asb. nie net op woorde en sinnetjies moet let nie maar ook die verband met die geheel in gedagte moet hou. Een voorbeeld: Aan die slot van my artikel („Kwa-Sizabantu — die plek waar mense gehelp word”) in *Woord en Daad*, Aug. 1978 behandel ek onder „voorwaardes” vir herlewing (let op my aanhalingstekens by „voorwaardes”) drie dinge en sê o.a.: „Uit die geskiedenis van Kwa-Sizabantu kan ons egter die volgende . . . leer: *Diepe sondebeseef en opregte sondebelydenis*. Solank onself nie gereinig is nie kan die Gees nie in ons woning maak en kragtig deur ons werk nie” (p. 12).

Prof. MAK reageer so daarop in *Die Kerkblad* (20.9.78, p. 3): „Die woord gereinig word hier, in die passief (lydende vorm) geskrywe en dus word daar nie gesê wie die reiniging gedoen het nie. Uit die verband is dit egter duidelik dat die Heilige Gees nie hier bedoel is as die Een wat ons reinig nie. Immers, Hy kan dan volgens die bewering nie kragtig deur ons werk en in ons woning maak *voordat* ons gereinig is nie. Dis dus *onself* wat ons moet reinig.”

Ek wil my nie aan muggesiftery skuldig maak nie, maar tog die volgende hierop antwoord. In die eerste plek dui die „gereinig word” myns insiens juis baie duidelik aan dat ek nie die mens nie maar die Heilige Gees hier bedoel. In die tweede plek is dit

ook uit die verband duidelik dat die Heilige Gees bedoel word. Wie anders as die Gees van God kan die mens tot sondebeseft en skuldbelydenis bring? Ek sê beslis nie dat ons onself moet reinig nie maar dat solank onself (deur die Heilige Gees) nie gereinig is nie . . . . (Verder gebruik ek ook die woord *solank* en nie die woord *voordat* wat MAK in die plek daarvan inskuif nie).

Op soortgelyke wyse gaan MAK met my artikels („Tussen Pinkster en wederkoms”) in *Die Kerkblad* van 22 en 29 Julie om. (Ek sou aanbeveel dat ons lesers die artikeltjies maar self ’n keer weer nagaan om ’n onpartydige oordeel te kan vel). Ek probeer daarin o.a. op die volgende wyse die betekenis van die tekens wat op Pinkster plaasgevind het duidelik maak: „Is dit nie dalk ’n teken dat die HERE aan hulle wil duidelik maak dat, voordat sy Gees by hulle kan intrek, daar eers deeglike skoonmaakwerk gedoen moet word nie? Is die wind nie simbool daarvan dat al die stof en muwigheid eers uitgewaai moet word nie? En is die vuur nie ’n duidelike teken dat, wat die wind nie kan wegwaai, verder skoongebrand moet word nie? Is daar nie dalk klipharde harte wat eers gesmelt, gelouter moet word voordat die Heilige Gees daarin kan woon nie?”

MAK reageer hierop soos volg (p. 45): „Ek meen dat ons hierin ’n remonstrantse dwaling en/of die leer van die ‚second blessing’ aantref . . . dit is m.i. die sterkste pentakostalistiese artikel wat nog ooit in *DK* verskyn het . . . .”

Blykbaar wil prof. Kruger sê dat ek ook hier beweer dat die mens homself moet skoonmaak voordat die Heilige Gees in hom woning kan maak. Die leser moet maar self oordeel of dit die geval is. Ek kan egter nie begryp hoe so ’n misverstand kan bestaan nie. Ek is hier tog besig om die tekens (geluid soos van ’n stormwind en iets soos vuurtonge) wat met die uitstorting van die Heilige Gees gepaard gegaan het te behandel. Die *Gees* reinig die mens soos wind en vuur en dis nie die mens wat homself eers skoonmaak voordat die Gees uitgestort kan word nie.

Die enigste moontlike onduidelikheid kon deur die *woordjie voordat* gewek word („ . . . voordat sy Gees by hulle kan intrek . . .”). Die vraag kan geopper word: Maak die Gees eers skoon en trek dan in of gebeur dit gelyktydig? In my eenvoudigheid het ek die Bybel hier so verstaan dat die Heilige Gees by Pinkster eers reinig en dat pas daarna die tekens van sy inwoning (uit o.a. die spreek in vreemde tale) duidelik word. Oor voor of na in die geval van die werk van die ewige God wil ek egter nie spekulêr nie.

Samevattend die volgende (wat my vierde punt betref): Ek kan ongelukkig nie aan die indruk ontkom dat MAK — en ek stel dit maar reguit — in my stukke inlees wat hoegenaamd nie daarin staan nie. Hy probeer ten alle koste dit bewys wat hy vooraf al besluit het, nl. dat ek die gereformeerde spoor byster is.

Hiermee het ons alreeds by die kern van die saak aangeland (my opmerkings tot dusver was min of meer formele kritiek op MAK se manier van lees en diskusseer).

DIE HOOFPROBLEEM

Uit wat tot sover gestel is, sal die leser kan aflei dat prof. MAK se groot vrees blykbaar is dat die heilsorde in my denke omgekeer word en dat ek so die gereformeerde pad byster is. I.p.v. dat God vrymagtig uitverkies en die gawe van sy Gees aan die mens skenk, sou ek dan beweer dat die mens eers aan sekere voorwaardes moet voldoen voordat God in die mens kan werk. Ons het hier dus met die eeu-oue probleem van God se werk, wat tog nie menslike verantwoordelikheid uitskakel nie, te doen. Myns insiens is dit nie 'n probleem wat ons met ons beperkte denkvermoë kan oplos nie. Ons moet eenvoudig volgens die Skrif aanvaar dat dit God is wat eerste uitverkies, wederbaar sonder dat die mens se verantwoordelikheid (tot bv. daaglikse bekering) tot niet gemaak word.

'n Mens dwaal myns insiens hier nie net wanneer jy te veel klem lê op die mens se verantwoordelikheid nie (en gevolglik God se vrymagtige genade miskyk), maar ook wanneer jy te min klem op die mens se verantwoordelikheid laat val.

Maar laat ons ons liever by die betrokke teks en die eksegesi daarvan bepaal.

In my artikel in *Die Kerkblad* van 29 Julie 1981 (p. 4) verwys ek na wat Petrus in Handeling 2 : 38 sê en ek gee die vers verkort so weer: „Bekeer julle, laat julle doop. Dan sal ook julle die Heilige Gees as gawe ontvang.”

Prof. MAK is van mening dat my *dan* („*dan* sal julle die H. Gees as gawe ontvang) verkeerd is. Daar moet (soos in die Afrikaanse Bybelvertaling) 'n *en* wees. Volgens hom (p. 46) mag Floor wel sê: „... *en dan* sal hulle die gawe van die Heilige Gees ontvang” (Hand. 2 : 38) (*Hy wat met die Heilige Gees doop*, p. 35), omdat sy (Floor se) verklaring daarna suiwer is en dit baie duidelik is dat hy nie wanopvattinge insake die doop met die Heilige Gees het nie. Van my sê MAK egter die volgende (p. 46): „Van der Walt gebruik hierdie gedeelte heeltemal verkeerd. Hy skryf: ‚Bekeer julle laat julle doop. *Dan* sal ook julle die Gees as gawe ontvang’. (Ek onderstreep, MAK). Daarna gee hy 'n verdere beskrywing waaruit 'n mens sou kon aflei dat sy gedagtes oor die doop, die doop met die Heilige Gees en die vervulling met die Heilige Gees nie volgens suiwer Skriftuurlike lyne is nie. Hy gee geen blyke dat hy die *want* van vers 39 behoorlik raakgesien het nie. Gevolglik beteken die feit dat hy *en* met *dan* vervang dat hy die aksent laat oorgaan van God wat die Heilige Gees gee na die mens wat voorwaardes vervul en so verseker dat hy die Gees ontvang.”

Voordat ek by die gewraakte *dan* (i.p.v. *en*) kom, net twee opmerkings. Eerstens. As Floor die Grieks *kai* met *en dan* oorsit, waarom mag ek dit dan nie met *dan* vertaal nie? Blykbaar hang dit af van wat 'n mens *daarna* sê. Wat Floor sê, is in orde. Uit wat ek te sê het, *sou 'n mens kon aflei* (=woorde van MAK) dat ek die Skriftuurlike pad byster is.

Ek het die stukkie weer gelees (en wil graag hê dat andere,

wat objektief kan oordeel, dit ook sal lees) maar ek kon eerlikwaar nie vasstel wat die onskriftuurlike dinge is nie. Blykbaar moes ek die *want* (van vers 39) sterker beklemtoon het. My bedoeling was egter nie om òf 'n volledige aanhaling van vers 38 (en 39) òf 'n eksegeese van albei verse se gee nie. Indien ek geweet het dat my artikel so misverstaan sou word (tot op datum is prof. MAK nog die enigste wat daarop gereageer het) sou ek beslis vers 39 (waarin die belofte van God genoem word en die pragtige woorde staan: „almal wat die Here onse God na Hom toe sal roep” ook aangehaal en beklemtoon het. (Vgl. Floor, a.w.p. 36, 37).

Dit egter daar gelaat. Die groot vraag is of MAK se konklusie juis is, nl. dat die feit dat ek die *en* met *dan* vervang die aksent van God na die mens laat oorgaan (vgl. sy aangehaalde woorde hierbo).

Uit my voorafgaande verduideliking hoop ek dat dit duidelik nie my bedoeling is nie.

Die Grieks *kai* (wat MAK met *en* vertaal) word in Afrikaans gewoonlik met *en* vertaal, maar in hierdie verband dui dit duidelik *resultaat* aan. Daarom het ek verkies om dit liever met *dan* te vertaal. *Dan* egter nie in die betekenis van *voorwaarde* (soos MAK in my mond wil inlê nie) maar van *gevolg*. My bedoeling was dus hoegenaamd nie om die aksent na die mens te verlê nie. Die *dan* dui bloot op die gevolge van Gód se werk in die mens.

Maar genoeg oor 'n woordjie. Myns insiens lê die groot probleem van hierdie teks nie soseer in die *kai* nie maar in wat daarop volg, nl. *tuu hagian pneumatós*. Hoe moet 'n mens dit vertaal? Met „gawe van die Heilige Gees” (=ou vertaling) of „die Heilige Gees as gawe” (=nuwe vertaling)? (In die eerste geval word aanvaar dat ons hier met 'n *genitivus auctoritatis* te doene het en in die tweede geval word 'n *genitivus epezegeticus* aanvaar.) Uit die blote feit dat die ou en nuwe vertalings verskillend lees, blyk al hoe moeilik die keuse is.

Moontlik het die feit dat ek in my artikel „die Heilige Gees as gawe” as vertaling gekies het tot die konklusie van MAK bygedra. Tog is daar talle eksegete wat dit verklaar.

TEN SLOTTE

Hiermee hoop ek dat ek op die belangrikste punte wat op my van toepassing is geantwoord het. Die eer van 'n leidende verteenwoordiger van 'n nuwe gereformeerde wêreld wil ek vriendelik maar beslis van die hand wys.

Ek dank die redaksie vir plasing en beskou wat myself betref die diskussie hiermee as afgehandel.
Potchefstroom, 26 Januarie 1982.

B. J. VAN DER WALT.